

Universitat de Lleida
Centre de Formació Contínua

Senior
UdL

GUIA DOCENT

HUMANISME EUROPEU

Informació general de l'assignatura

Denominació	HUMANISME EUROPEU
Nombre de crèdits ECTS	3 ECTS
Coordinació	RAMON RUBINAT PARELLADA
Departament/s	FILOLOGIA CLÀSSICA, FRANCESA I HISPÀNICA
Idioma d'impartició	CATALÀ
Professorat	RUBINAT PARELLADA, RAMON

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Conèixer de forma crítica què va ser l'Humanisme i quines són les seves principals idees i conseqüències.

Continguts fonamentals de l'assignatura

0. Introducció al curs.
Mirarem de respondre les següents preguntes: Sabem discutir? Quina és la naturalesa del nostre coneixement? Serveix de res el diàleg? Voldries que els teus fills tinguessin una formació humanista? Per què? La cultura és un valor positiu? Per què?
 1. Tot arrenca amb Plató.
Comentarem passatges dels següents diàlegs de Plató: *Io*, *Protàgores*, *Fedre* i *El banquet (El convit)*.
 2. Els humanistes interpreten Plató: Marsilio Ficino i Pico della Mirandola.
 - a. Els poetes n'exploten els resultats: Petrarca, Ausiàs March, Garcilaso i Fernando de Herrera.
 3. El "grandíssim" Erasme.
Veurem el seu *Elogi de la follia*, llegirem la semblança biogràfica que li dedica Stefan Zweig (*Erasme de Rotterdam: Triomf i tragèdia d'un humanista*) i analitzarem la solidesa d'aquesta figura.
 4. Les grans utopies humanistes.
 - a. Tomàs More, *Utopia*.
 - b. Tommaso Campanella, *La ciutat del sol*.
 - c. Francis Bacon, *La nova Atlàntida*.
 - d. I la seva contrafigura: Jean Jacques Rousseau.
Discurs sobre l'origen i els fonaments de la desigualtat entre els homes.
 5. Shakespeare és "L'inventor de l'humà"?
En aquesta sessió analitzarem aquesta agosarada etiqueta amb la qual el reputat crític Harold Bloom resumí la singularitat del pare de *Macbeth* i *Otel·lo*. Mitjançant l'anàlisi d'una selecció de passatges de diferents obres de

Shakespeare veurem les particularitats d'aquesta invenció humanista.

6. Les coses clares i la xocolata espessa.
El Pare Feijoo vs. Michel de Montaigne. I guanya Feijoo.
7. El món no és com tu vols que sigui. El fracàs de l'impuls voluntarista. No n'hi ha prou amb la voluntat de l'home.
La literatura sobre pirates (Schiller, Byron, Espronceda, Coleridge, Scott, Foix, Guimerà, Góngora,...).
8. Ciceró, Erasme, Montaigne i... Stefan Zweig.
Llegirem les memòries d'Zweig (*El món d'ahir*) i analitzarem alguns dels impactes que han tingut en el nostre present, com el fet que el seu títol hagi estat triat per una revista que practica la "història d'autor". Zweig és la figura de la història recent d'Europa que més associem a la idea d'Humanisme.
9. Humanistes d'ara mateix i de vora casa.
 - a. Josep Maria Esquirol, *Humà, més humà*.
 - b. Joan-Carles Mèlich, *La lectura com a pregària*.
10. La més immediata i excelsa resposta a l'Humanisme: el *Quixot* (I).
Una obra que uns pensen i diuen que han llegit (i no ho han fet), d'altres pensen que la seva lectura ha de ser una llauna (i s'equivoquen), n'hi ha que l'han llegit i es pensen que l'han entès (...i ni molla), etc.
El *Quixot* és la defensa més gran i efectiva que la literatura ha fet mai de la dignitat i la llibertat de l'home. I ho va fer des de fora de l'Humanisme.
11. La més immediata i excelsa resposta a l'Humanisme: el *Quixot* (II).
Atès que amb una sessió de classe no en tindrem prou per abordar la qüestió, hi dedicarem, també, aquesta sessió.
12. Tancament del curs.
Sessió, de moment, oberta. Segons quin hagi sigut el desenvolupament del curs, triarem la forma de tancar-lo.

Nota: tota temptativa d'encabir l'Humanisme en un curs d'aquestes dimensions horàries i de calendari ens forçarà a deixar fora autors i obres importantíssims. En som ben conscients. Aquesta és la nostra tria. Això és tot el que podem dir.

Eixos metodològics de l'assignatura

Feina a fer a casa: llegir críticament el dossier de textos que cada setmana penjarem al Campus Virtual i llegir les 4 obres que apareixen referides a l'apartat de Bibliografia.

Feina a l'Aula: repassarem tots aquests passatges i mirarem de comprendre el sentit de tot plegat i d'enfrontar-nos-hi críticament. Mesclarem en tot moment l'exposició de continguts per part del docent amb la discussió oberta amb tot el grup.

Sistema d'avaluació

Redacció d'un resum de la confrontació d'idees que instrueix aquest curs (3 pàgines, Arial 12, interlineat 1,5).

Bibliografia i recursos d'informació

Després de cada sessió de classe, el professor penjarà a l'àrea de Recursos del Campus Virtual un dossier amb una selecció de passatges d'un autor o d'uns determinats autors que convé portar llegits acuradament per la propera sessió.

Les obres que convé que llegim íntegrament són:

- STEFAN ZWEIG. *Erasme de Rotterdam: Triomf i tragèdia d'un humanista* (14 octubre).
- STEFAN ZWEIG. *El món d'ahir* (18 novembre).
- JOSEP MARIA ESQUIROL. *Humà, més humà* (25 novembre).
- JOAN-CARLES MÈLICH. *La Lectura com a pregària* (25 novembre).

De tota manera, el professor també haurà penjat la setmana anterior el dossier corresponent a cadascuna d'aquestes obres i autors. Qui no hagi pogut llegir l'obra tindrà prou recursos per seguir la sessió.